

DOGRADNJA HRVATSKOG SUSTAVA KAZNENOPRAVNIH SANKCIJA

Šifra projekta: 066-0662530-1137

Voditelj: prof dr. sc. Leo Cvitanović

DOGRADNJA HRVATSKOG SUSTAVA KAZNENOPRAVNIH SANKCIJA

Ustanova: Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Šifra projekta: 066-0662530-1137

Voditelj: prof dr. sc. Leo Cvitanović

Suradnici: Prof. dr. sc. Dražen Dragičević

Dr. sc. Zdenko Konjić

Dr. sc. Damir Primorac

Mr. sc. Antonija Kovačić

Mr. sc. Marijan Šuperina

Mr. sc. Ivan Glavić

PRIKAZ PROJEKTA

SVRHA I CILJEVI PREDLOŽENOG PROJEKTA ISTRAŽIVANJA (IZVOD):

Načelna je svrha istraživanja unaprijediti hrvatski sustav kaznenopravnih sankcija, u smislu njegove prilagodbe suvremenim kaznenopravnim i kriminalnopolitičkim načelima, učiniti ga kompatibilnim trendovima i standardima suvremene kaznenopravne znanosti i zakonodavstva, posebno stečevinama međunarodnog, primarno s modernog europskog modela kaznenog zakonodavstva. Napose je svrha profilirati sustav parapenalnih i alternativnih sankcija, koje važe za temeljne sankcije modernih kaznenopravnih sustava, kojima je cilj smanjiti udio nekustodijalnih sankcija u ukupnoj strukturi, specijalno preventivne ciljeve kažnjavanja ostvarivati bez socijalne deprivacije uz istodobno zadržavanje nadzora nad osuđenom osobom.

Opći je cilj istraživanja osvijetliti funkciju propisivanja, izricanja i izvršavanja uvjetne osude, posebnih obveza uz uvjetnu osudu i uvjetne osude sa zaštitnim nadzorom. Rečeno se odnosi i na, u hrvatskom kaznenom zakonodavstvu jedinu ovoga trenutka, tzv. alternativnu sankciju rada za opće dobro na slobodi. Tek unazad par godina, naime poslije 2000. godine, sudska je praksa u značajnijoj mjeri počela primjenjivati ovaj zakonski instrumentarij. Konačno, cilj je istraživanja poboljšati sustav sigurnosnih mjera u dijelu koji je povezan s nadzornim sadržajem ovih sankcija (bilo medicinskog, bilo prohibitivnog značaja). Također, cilj je istraživanja učiniti kriminalnopolitički djelotvornijim sustav prekršajnih sankcija. U tehnologijskom svijetu budućnosti odno-

sno osvitu informacijskog doba klasični sadržaji, ako već ne i sama funkcija kaznenopravnih sankcija, nedvojbeno će doživjeti kvalitativne promjene. Cilj je istraživanja osmisliti te promjene na način koji će, uvažavajući osebnosti internog kaznenog zakonodavstva i hrvatskog civilizacijskog, političkog i pravnog trenutka kao i zahtjeve kritičke znanosti, rezultirati prihvatljivim zakonskim rješenjima. Prihvatljivim s aspekta obrazaca modernih načela suvremenog kaznenog prava i kriminalne politike: načela pravne i socijalne države, načela zakonitosti i zaštite ljudskih prava, načela ograničenja kaznenopravne prisile, načela krivnje te načela individualizacije.

Posebni je cilj istraživanja (de lege lata) osmisliti i predložiti zakonodavcu konkretne intervencije (de lege ferenda) u pozitivnom sustavu kaznenog i prekršajnog prava Republike Hrvatske.

Cilj je projekta osuvremenjivanje hrvatskog sustava kaznenopravnih sankcija (uključivo prekršajne) u smislu uvođenja novih tehnologijsko-informacijskih modela njihova izvršenja. U prvom redu izmjena sustava uvjetne osude kroz posebne obveze odnosno posebne obveze uz zaštitni nadzor uz uvjetnu osudu, dopuna sustava sigurnosnih mjera novim sigurnosnim mjerama te modifikacija uvjetnog otpusta. Napose cilj je uvođenje mjera elektroničkog nadzora u sustav izvršenja kaznenih sankcija, uz davanje većih ovlasti sucima u kreiranju posebnih obveza uz uvjetnu osudu. Preduvjet je konstituiranje probacijske službe u RH odnosno donošenje odgovarajućeg zakona. Strateški cilj je povećanje udjela tzv. nekustodijalnih sankcija tj. smanjenje zatvorske populacije. Predložene izmjene trebale bi biti ugrađene u nacrt novog kaznenog zakona na kojemu je rad započeo krajem 2009. godine.

Ostvareni rezultati:

Do 2011. koncipiran je opći dio Nacrta Kaznenog zakona te u tom smislu i nacrt novog sustava kaznenopravnih sankcija. Istodobno, tako i u kontekstu ovoga projekta, uloženi su napor u smislu uvođenja i komplementiranja novog probacijskog sustava u Republici Hrvatskoj, između ostaloga i komponente elektroničkog nadzora u sustavu sankcija i napose uvjetnog otpusta. Očekuje se da bi se na taj način mogla smanjiti stopa rasta zatvorske populacije odnosno smanjiti pritisak na zatvorske institucije i automatizmom podići standard izvršenja kustodijalnih sankcija.

Do sada objavljeni odnosno radovi prihvaćeni za objavljivanje:

Cvitanović, L-: Power of surveillance - implications of technological and information step forward in the 21st century on criminal policy and criminal

- law, Croatian Academy of Legal Sciences Yearbook (Godišnjak Akademije pravnih znanosti Hrvatske), 1/2010.(1):147-160;
- Cvitanović, L.: Moć nadzora – kriminalnopolitičke i kaznenopravne implikacije tehnologijsko-informacijskog iskoraka 21. stoljeća, Zbornik radova „Liber amicorum“ – Spomenica prof. em. dr. sc. Zvonimiru Šeparoviću, Zagreb, 2009., str. 39-58.
- Cvitanović, L.: Kažnjavanje i moć nadzora, Treći program Hrvatskog radija. 76 (2010) ; 125-166
- Glavić, I. – Cvitanović, L.: Kritički o pojedinim aspektima problematike uvjetne osude i nužnost njezine revitalizacije u hrvatskom kaznenom zakonodavstvu, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu, Zagreb 17/2010.(1):
- Šuperina, M. – dujmović, Z., Policijske ovlasti i ljudska prava i slobode (izovdi iz pravnih izvora), I-III, LASERplus d.o.o. Zagreb, 2010-2011.

Prof. dr. sc. Leo Cvitanović

Summary

Project: Building up the Croatian system of criminal law sanctions

Project leader: Leo Cvitanović

The aim of this project is to modernise the Croatian system of criminal law sanctions (including misdemeanour sanctions) by introducing new technological and IT models for their execution. This primarily involves changes in the suspended sentence system through special obligations, or special obligations accompanying protective supervision in the suspended sentence, supplementing the system of security measures with new security measures, and modifying conditional release. An additional objective is to introduce measures of electronic surveillance in the system of executing criminal sanctions, and giving wider authority to judges in creating special obligations related to the suspended sentence. The precondition for this is the establishment of a probation service in Croatia and the adoption of the relevant law. The strategic goal is to increase the proportion of non-custodial sanctions in order to reduce the prison population. The proposed amendments will have to be embedded in the draft of the new Criminal Code, which began to be drafted at the end of 2009. By 2011, the general part of the Draft Criminal Code had already been conceived, including the outline of the new system of criminal law sanctions. Simultaneously, and in the context of this project, efforts were invested in introducing and complementing the new probation system in the Republic of Croatia, among other things by introducing an electronic surveillance component in the system of sanctions, and especially in the case of conditional release. It is expected that this method might help reduce the rate of growth of the prison population and reduce the pressure on penal institutions, thus automatically improving the standard of execution of custodial sanctions.

